

Tájékoztató

PANNÓNIA
ÉLETBIZTOSÍTÓ

a kifizetővel (munkáltatóval), mint szerződéssel vagy
díjfizetővel rendelkező,

**határozott tartamú és egész életre szóló
befektetési életbiztosításokra, illetve
kockázati biztosításokra**

vonatkozó, 2017-ben hatályos adózási,
költségelszámolási szabályokról

Verziószám: 1.3

Tartalomjegyzék

1. JOGI NYILATKOZAT	3
2. A TÁJÉKOZTATÓ HATÁLYA	3
3. A VÁLLALATI SZEMÉLYBIZTOSÍTÁSOK ADÓZÁSÁT ÉRINTŐ FOGALMAK	4
4. DÍJFIZETÉS	5
4.1. Adózási szabályok – határozott tartamú befektetési életbiztosítások díja	5
4.2. Adózási szabályok – kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások díja	6
4.3. Adózási szabályok – kockázati biztosítások díja	8
4.4. A díjfizetéshez kapcsolódó költségelszámolási szabályok társasági adó alanyai esetében könyvelési segédlettel	9
4.4.1. A biztosítások díjának, illetve az esetlegesen felmerülő adó- és járuléktehernek a költségelszámolási szabályai	9
4.4.2. Időbeli elhatárolás	11
4.4.3. Költségment elszámolt, adóalapban elismert díj	11
4.4.4. Költségment elszámolt, adóalapban el nem ismert díj	12
4.5. A díjfizetéshez kapcsolódó költségelszámolási szabályok egyéni vállalkozók esetében	13
4.6. Példa a határozott tartamú befektetési életbiztosítás és a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás rendszeres és eseti díjának kezelésére	14
5. A BIZTOSÍTÓ SZOLGÁLTATÁSA (BIZTOSÍTÁSI ESEMÉNY MIATTI TELJESÍTÉS)	16
5.1. Adózási szabályok a biztosító szolgáltatásával kapcsolatban	16
5.2. A biztosító szolgáltatásának elszámolása társasági adó alanyai esetében könyvelési segédlettel	18
5.3. A biztosító szolgáltatásának elszámolása egyéni vállalkozók esetében	18
6. HATÁROZOTT TARTAMÚ BEFEKTETÉSI ÉLETBIZTOSÍTÁSOK ÉS KOCKÁZATI BIZTOSÍTÁSNAK NEM MINŐSÜLŐ, HATÁROZATLAN IDEJŰ, KIZÁRÓLAG HALÁL ESETÉRE SZÓLÓ BEFEKTETÉSI ÉLETBIZTOSÍTÁSOK MÓDOSÍTÁSA ÉS VISSZAVÁSÁRLÁSA	19
6.1. Adózási szabályok magánszemély általi visszavásárlás esetén	19
6.2. Visszavásárláshoz kapcsolódó könyvelési tételek társasági adó alanyai esetén	22
6.3. Adózási szabályok egyéni vállalkozó általi visszavásárlás esetén	23
6.4. Adózási szabályok szerződésmódosítás esetén	23
7. MELLÉKLETEK	24
8. AZ EVA, KATA ÉS KIVA TÖRVÉNYEK HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ ADÓZÓKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK	28

I. Jogi nyilatkozat

Jelen kiadvány a 2017. január 1-jén hatályos jogszabályok alapján, kizárólag tájékoztató jelleggel készült. Mivel a biztosítás elszámolásának pontos szabályai csak az adott konkrét eset valamennyi lényeges körülményének együttes figyelembevételével mellett határozhatók meg, a szerző illetve a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. nem vállal felelősséget a tájékoztatóban foglalt felhasználásából származó károkért annak ellenére, hogy a szerző a tőle elvárható legnagyobb gondosság mellett készítette el a tájékoztatót. Jelen tájékoztató áttanulmányozása nem helyettesíti a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok ismeretét. Kérjük, hogy adott konkrét esetben a biztosítás elszámolásával kapcsolatban mindenképp egyeztessen könyvelőjével, pénzügyi szakértőjével.

2. A tájékoztató hatálya

Jelen tájékoztató azokra a **magánszemély biztosítottokra** megkötött

- határozott tartamú befektetési életbiztosításokra,
- kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosításokra, illetve
- a kockázati biztosításokra (vagyon érték kivonására lehetőséget nem biztosító életbiztosításokra, egészségbiztosításokra és balesetbiztosításokra) vonatkozik,

melynek szerződője vagy díjfizetője az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 178. § 18. pontja szerint kifizetőnek minősülő személy.

Az Art. vonatkozó rendelkezése szerint **kifizető**

- „az a belföldi illetőségű jogi személy, egyéb szervezet, egyéni vállalkozó, amely (aki) adókötelezettség alá eső jövedelmet juttat, függetlenül attól, hogy a juttatást közvetlenül vagy megbízottja (posta, hitelintézet) útján teljesíti.”

A kifizetők számára releváns adózási tudnivalókat a **társasági adó alanyai** (így például gazdasági társaságok, szövetkezetek, ügyvédi irodák, közjegyzői irodák), illetve az **egyéni vállalkozók** (ideértve az egyéni ügyvédeket és egyéni közjegyzőket) vonatkozásában tárgyaljuk.

A CIG Pannónia Életbiztosító fenti kategóriákba tartozó, 2017. január 1-jén értékesített termékeinek osztályozását – kockázati, illetve nem kockázati körbe történő besorolását – jelen tájékoztató I. számú melléklete tartalmazza.

3. A vállalati személybiztosítások adózását érintő fogalmak

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényből (továbbiakban: Sza. tv.) alábbiakban azon fogalmakat emeljük ki, amelyek jelen tájékoztató anyag szempontjából relevánsak.

Személybiztosítás: az élet-, a baleset- és a betegségbiztosítás.

Kockázati biztosítás:

- az olyan személybiztosítás, amely esetében biztosítási esemény bekövetkezése nélkül vagyoni érték kivonására nincs lehetőség (így különösen nincs lejáratí szolgáltató és visszavásárlási értéke), azzal, hogy kockázati biztosításnak minősül a kockázati biztosítási elemeket is magában foglaló biztosítások esetében az igazoltan elkülönített kockázati biztosítási rész is, de nem minősül kockázati biztosításnak az olyan biztosítás - akkor sem, ha a biztosító teljesítését biztosítási esemény váltja ki -, ha az adott biztosítási szerződés vonatkozásában a biztosítási feltételek szerint a biztosító teljesítésének összege nem haladhatja meg az adott biztosítási szerződésre befizetett biztosítási díj és az azzal kapcsolatosan képződő hozam együttes összegét; e rendelkezés alkalmazásában nem minősül vagyoni érték kivonásának az a biztosítási esemény bekövetkezése nélküli biztosítói teljesítés (így különösen a díjkezdmény, díjengedmény, díjvisszatérítés), amelyre a díjat fizető személy jogosult, de vagyoni érték kivonásának minősül, ha a személybiztosítás díját más személy - ide nem értve a kifizetőnek nem minősülő magánszemélyt - fizette és a biztosítási esemény bekövetkezése nélküli biztosítói teljesítésre a biztosítás feltételei szerint magánszemély jogosult, ez utóbbi esetben azzal, hogy amennyiben a magánszemély erre a szerződéskötést követően egy későbbi időpontban válik jogosulttá, akkor a biztosítás a teljes tartam alatt nem minősül kockázati biztosításnak.

Életbiztosítás:

- az olyan személybiztosítás, amely alapján a biztosító a természetes személy halála, meghatározott életkor vagy időpont elérése vagy más esemény bekövetkezése esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg kifizetésére, járadék élethosszig tartó vagy meghatározott időszakra történő folyósítására vállal kötelezettséget.

Betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás):

- az olyan személybiztosítás, amely alapján a biztosító a biztosított megbetegedése esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatások teljesítésére vállal kötelezettséget, azzal, hogy betegségbiztosítás esetében a biztosító szolgáltatása kiterjedhet a szerződésben meghatározott, biztosítási eseménnyel kapcsolatban álló egészségügyi szolgáltatások miatt felmerült költségek egészségügyi szolgáltató számára történő megtérítésére is.

Balesetbiztosítás:

- az olyan betegségbiztosítás (vagy egészségbiztosítás), amely alapján a biztosító a biztosított baleset miatt bekövetkező halála, egészségkárosodása vagy rokkantsága esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg vagy járadék fizetésére, valamint a szerződésben meghatározott egyéb szolgáltatásra vállal kötelezettséget.

4. Díjfizetés

4.1 Adózási szabályok – határozott tartamú befektetési életbiztosítások díja

A határozott tartamú befektetési életbiztosítások **rendszeres és eseti díja** után a szerződő kifizetőnek (a juttatónak) **az egyes meghatározott juttatásoknak megfelelő mértékű SZJA és EHO fizetési kötelezettsége keletkezik** (Szja tv. 70. § (1) c)). A szerződői pozícióban lévő kifizető adóterhe az egyes meghatározott juttatások után 2017-ben 43,66%-os, 2018-ban 41,3%-os mértékű:

- 2017-ben: SZJA + EHO $\rightarrow 1,18 * (15\% + 22\%) = 43,66\%$
- 2018-ban: SZJA + EHO $\rightarrow 1,18 * (15\% + 20\%) = 41,3\%$

A határozott tartamú befektetési életbiztosítások **rendszeres és eseti díja** után a díjfizető kifizetőnek (a juttatónak) **a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerinti közterheket kell megfizetnie** (a kedvezményes, Szja tv. 70. § (1) c) szerinti egyes meghatározott juttatásként történő adózás a hivatkozott rendelkezés „a **kifizető által magánszemély javára kötött személybiztosítási**” fordulata miatt nem alkalmazható).

Felhívjuk figyelmét, hogy a rendszeres és eseti díjak a költsélszámolás módjától függetlenül adóköteles díjnak minősülnek. Tekintettel arra, hogy csak akkor lehet adómentes a biztosítási díj, ha a szerződő cég korlátlanul jogosult a kifizetésre, azonban a biztosított magánszemély a Ptk.-ban meghatározott jogairól (szerződő helyébe való belépés, közös kedvezményezett jelölés) nem mondhat le érvényesen (az ilyen rendelkezések a Ptk. szabályai alapján semmisek), így nem állhat fenn olyan eset, amikor a szerződő cég korlátlanul jogosult lenne a kifizetésre, ezért a díj adóköteles díj lesz.

4.2. Adózási szabályok – kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások díja

Az Sza tv. I. számú mellékletének 6.9. pontja alapján **2017.12.31-ig adómentes a**

- **kockázati biztosításnak nem minősülő,**
- **határozatlan idejű,**
- **kizárólag halál esetére szóló életbiztosítás**

szerződőként vagy a biztosítóhoz bejelentett díjfizetőként fizetett **rendszeres díja (díjelőírása).**

Rendszeres díjnak az a díj (díjelőírás) minősül,

- amelyet a biztosítási szerződés alapján **legalább évente egy alkalommal** kell fizetni
- és **amelynek összege az adott biztosítási évben nem haladja meg** az előző biztosítási évben fizetett díjak (díjelőírások) együttes összegének a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, **a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét (defláció esetén a 30 százalékpontot)**, azzal, hogy a biztosítási szerződési feltételekben rögzített események bekövetkezése miatt átmeneti időre lehetővé tett díjnemfizetés (szüneteltetés, díjmentesítés) időszakára is figyelembe vehető az ezen időszakot megelőző utolsó rendszeres díj alapulvételével a díjnemfizetési időszak hosszával arányos biztosítási díj.

Mivel a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítások rendszeres díja az Sza. tv. értelmében adómentesnek minősül, ezért a rendszeres díj megfizetésekor sem a szerződő vagy díjfizető kifizetőnek, sem a biztosított magánszemélynek nincs adó- illetve járulékfizetési kötelezettsége.

Azonban 2018. január 1-től megszűnik a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítások adómentessége, és a cégek, mint szerződők számára az egyes meghatározott juttatások adózási szabályai szerint 41,3%-os adóterhet $[1,18 * (15\% SZJA + 20\% EHO)]$ von majd maga után a biztosítások díjának megfizetése. A cégeknek, mint díjfizetőknek 2018. január 1-től a rendszeres díj után a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerinti közterheket kell megfizetnie. Azon szerződések magánszemély általi visszavásárlása esetén, melyekre 2018. január 1. előtt kifizető teljesített adómentes díjat, a magánszemélynek egyéb jövedelme keletkezik, és az egyéb jövedelem adózási szabályai szerint fog adózni.

- Adómentesen kezelhető (a befizetéskor) a 2017-ben megfizetett rendszeres díj, ha annak esedékessége 2017-re esik;
- Nem kezelhető azonban adómentesen, hanem adóköteles a befizetéskor
 - a 2017-ben előre megfizetett díj, ha annak esedékessége 2018-ra esik, illetve
 - az utólag megfizetett rendszeres díj, ha a megfizetése már 2018-ban történik, attól függetlenül, hogy a díjfizetéssel érintett időszak már 2017-ben elkezdődik.

A kifizetőnek adatszolgáltatási kötelezettsége van az alábbiak szerint:

- az adómentesen fizetett életbiztosítási díjak összegéről a kifizető havonta, magánszemélyenkénti bontásban, a biztosító nevét, székhelyét feltüntetve köteles adatot szolgáltatni az Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) részére. (Szja tv. I. számú melléklet 9.6. pont)

A kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítások **nem rendszeres díja** (például az eseti díjak) után a szerződő kifizetőnek (a juttatónak) 2017-ben is **az egyes meghatározott juttatásoknak megfelelő mértékű SZJA és EHO fizetési kötelezettsége keletkezik**. A szerződői pozícióban lévő kifizető adóterhe az egyes meghatározott juttatások után 43,66%-os mértékű:

- $SZJA + EHO \rightarrow 1,18 * (15\% + 22\%) = 43,66\%$

A kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítások **nem rendszeres díja** (például az eseti díjak) után a díjfizető kifizetőnek (a juttatónak) **a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerinti közterheket kell megfizetnie**.

Felhívjuk a figyelmet a rendszeres díj törvényi meghatározásából származó adójogi következményekre a biztosító egyes termékfeltételeinek sajátosságaira tekintettel:

- A biztosító egyes, kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítási termékein lehetőség van az első 2 év biztosítási díjának a szerződés megkötésekor egyszerre történő megfizetésére. A hatályos jogszabályok jelenlegi értelmezése szerint (amit a Nemzetgazdasági Minisztérium állásfoglalása megerősített) az első két év egy díjfizetési időszaknak számít, melynek díja eltér a többi biztosítási időszak díjától. Így az első két év biztosítási díjának egyösszegű befizetésével létrejött biztosítás nem tekinthető olyannak, amelyre évente kötelezően fizetendő díj van, tehát egy ilyen konstrukció valamennyi biztosítási díja adóköteles biztosítási díjnak minősül a kifizetőnél.

- A biztosító egyes, kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítási termékein bizonyos feltételek fennállása esetén lehetőség van a díjfizetés szüneteltetésére. A hatályos jogszabályok szerint a díjjal nem fedezett időszakra is figyelembe vehető az ezen időszakot megelőző utolsó rendszeres díj alapulvételével a díjmentes időszak hosszával arányos biztosítási díj, tehát önmagában a díjszüneteltetés nem teszi adókötelessé a díjszüneteltetett szerződésre a szüneteltetett időszakot követően, 2017-ben teljesített rendszeres biztosítási díjakat.
- A biztosító egyes, kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítási termékein lehetséges reaktiválást (a szerződés újra érvénybe helyezését) végrehajtani. A reaktiváláskor befizetendő, azon rendszeres díjak teljes összege, amelyek a szerződés törlésének időpontjától a reaktiválás időpontjáig a szerződés folytonossága esetén esedékessé váltak volna, valamint a jövőben fizetendő rendszeres biztosítási díjak is a jogszabályi definíció szerint rendszeres díjnak minősülnek, így 2017-ben még adómentesek.
- A biztosító euróban meghatározott díjú szerződéseiben lehetővé teszi, hogy a szerződő ne a szerződés devizanemében, hanem forintban fizesse meg a biztosítás díját. Ez esetben a szerződőnek az árfolyamkockázat mérséklése érdekében az esedékes biztosítási díj 105 százalékának megfelelő díjat kell átutalnia a biztosító forint számlájára. Itt azonban fontos felhívni a figyelmet arra a tényre, hogy csak a rendszeres díj 100 százaléka számolható el 2017-ben adómentes biztosítási díjként, az ezt meghaladó díjrész (amennyiben a biztosítás azt lehetővé teszi) eseti díjként viselkedik és ennek megfelelően adóköteles a kifizetőnél.

Felhívjuk figyelmét, hogy a fentiekben adókötelesnek jelzett díjak a költsélszámolás módjától függetlenül adóköteles díjnak minősülnek. Tekintettel arra, hogy csak akkor lehet adómentes a biztosítási díj, ha a szerződő cég korlátlanul jogosult a kifizetésre, azonban a biztosított magánszemély a Ptk.-ban meghatározott jogairól (szerződő helyébe való belépés, közös kedvezményezett jelölés) nem mondhat le érvényesen (az ilyen rendelkezések a Ptk. szabályai alapján semmisek), így nem állhat fenn olyan eset, amikor a szerződő cég korlátlanul jogosult lenne a kifizetésre, ezért a díj adóköteles díj lesz.

4.3. Adózási szabályok – kockázati biztosítások díja

Az Szja. tv. I. számú mellékletének 6.3. pontja alapján **adómentes a kockázati biztosítás** – a vagyoni érték kivonására lehetőséget nem biztosító (így különösen a lejáratú szolgáltatással és visszavásárlási értékkel nem rendelkező) életbiztosítások, egészségbiztosítások és balesetbiztosítások – más személy által – az ugyanazon díjat fizető személy által ugyanazon biztosítottra tekintettel egy hónapra vonatkozóan a minimálbér 30 százalékát meg nem haladóan

– fizetett **díja** (azonos szolgáltatási tartalommal rendelkező csoportos biztosítás esetében a fizetett díj egy biztosítottra jutó része), ide nem értve, ha a biztosítási díj az Szja. tv. I. számú melléklet 6.3 pontjától eltérő pontja szerint adómentes.

Amennyiben a más személy által ugyanazon biztosítottra fizetett kockázati biztosítás(ok) összesített) díja meghaladja a minimálbér 30%-át, akkor az efölötti rész után

- a szerződő kifizetőnek (a juttatónak) **az egyes meghatározott juttatásoknak megfelelő mértékű SZJA és EHO fizetési kötelezettsége keletkezik, míg**
- a díjfizető kifizetőnek (a juttatónak) **a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerinti közteher fizetési kötelezettsége keletkezik.**

A szerződő kifizető adóterhe az egyes meghatározott juttatások után 43,66%-os mértékű:

- $SZJA + EHO \rightarrow 1,18 * (15\% + 22\%) = 43,66\%$

4.4. A díjfizetéshez kapcsolódó költségelszámolási szabályok társasági adó alanyai esetében könyvelési segédlettel¹

4.4.1. A biztosítások díjának, illetve az esetlegesen felmerülő adó- és járuléktehernek a költségelszámolási szabályai

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Számviteli tv.) 79. § (1), (3) és (4) bekezdése és a 3. § (7) 3. pontja alapján a kifizető szerződő vagy díjfizető által a magánszemély biztosítottra kötött, határozott tartamú befektetési életbiztosítások, kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások, valamint a kockázati biztosítások kifizető által teljesített díja és az esetlegesen felmerülő adó- és járulékteher:

- **személyi jellegű ráfordításként, az egyéb személyi jellegű költségek illetve a bérjárulékok között számolandó el, ha a szerződésben megnevezett kedvezményezett a kifizető szerződőtől vagy díjfizetőtől eltérő személy:**

„3. § (7) 3. személyi jellegű egyéb kifizetések: azok a természetes személyek részére teljesített kifizetések, elszámolt összegek, amelyeket a kifizető a természetes személy részére jogszabályi előírás vagy saját elhatározása alapján teljesít, és nem tartoznak a bérköltség, illetve a vállalkozási díj fogalmába.

¹ A jelen dokumentumba illesztett szemléltető példákban használt főkönyvi számlaszámok és megnevezések csak illusztrációként szolgálnak, a valóságban a szerződő vagy díjfizető vállalkozás (kifizető) ettől eltérő neveket és főkönyvi számokat alkalmazhat.

„79. § (1) Személyi jellegű ráfordítások az alkalmazottaknak munkabéreként, a szövetkezet tagjainak munkadíjként elszámolt összeg, a természetes személy tulajdonos (tag) személyes közreműködése ellenértékéeként kivett összeg, továbbá a személyi jellegű egyéb kifizetések, valamint a bérjárulékok.”

„79. § (3) A személyi jellegű egyéb kifizetések közé tartoznak a természetes személyek részére nem bérköltségként és nem vállalkozási díjként kifizetett, elszámolt összegek, beleértve ezen összegek le nem vonható általános forgalmi adóját, továbbá az ezen összegek után a vállalkozó által fizetendő (fizetett) személyi jövedelemadó összegét is.”

„79. § (4) Bérjárulékok a szociális hozzájárulási adó, az egészségügyi hozzájárulás, a szakképzési hozzájárulás, továbbá minden olyan adók módjára fizetendő összeg, amelyet a személyi jellegű ráfordítások vagy a foglalkoztatottak száma alapján állapítanak meg, függetlenül azok elnevezésétől.”

A biztosítási díj számviteli elszámolása a szerződő vagy díjfizető kifizetőnél:

T 55 Személyi jellegű egyéb kifizetések – K 45 Szállítók

Az adó- és járulékteher (SZJA, EHO) számviteli elszámolása a szerződő vagy díjfizető kifizetőnél:

T 55 Személyi jellegű egyéb kifizetések – K 46 Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

T 56 Bérjárulékok – K 46 Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

Amennyiben a kedvezményezett a kifizető szerződő vagy díjfizető, úgy a biztosítás díját nem személyi jellegű ráfordításként, hanem

- **egyéb, biztosítóval szembeni követelésként**

kell kimutatni a kifizető könyveiben, hiszen ebben az esetben a biztosítási díj nem jelent a kifizető számára végleges vagyronvesztést (2008/5. Adózási kérdés).

A biztosítási díj számviteli elszámolása a kifizetőnél ebben az esetben:

T 36 Egyéb követelések – K 45 Szállítók

Amennyiben a biztosítási díj adóköteles a kifizetőnél (például határozott tartamú befektetési életbiztosítás rendszeres díja), az adó- és járulékteherre vonatkozó számviteli elszámolási szabályok, könyvelési tételek a fent leírtak szerint kezelendők.

Amennyiben a biztosítási díj a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adóköteles, úgy a díjra, az adó- és járulékteherre vonatkozó számviteli elszámolási szabályok, könyvelési tételek a fennálló jogviszony szerint kezelendők.

4.4.2. Időbeli elhatárolás

Amennyiben a kifizető szerződő vagy díjfizető mérlegének fordulónapja – jellemzően december 31. - nem esik egybe a biztosítási időszak végével (annak az időszaknak a végével, amelyre az adott rendszeres díj vonatkozik), úgy a költségként elszámolt rendszeres (éves, féléves, negyedéves vagy havi) biztosítási díjnak, valamint a kapcsolódó adó- és járuléktehernek azt a részét, amely a tárgy üzleti évet követő évre vonatkozik, aktív időbeli elhatárolásként kell megjeleníteni a számviteli nyilvántartásban az alábbiak szerint:

T 39 *Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása* – K 55 *Személyi jellegű egyéb kifizetések*

Az így elhatárolt díjrészt, valamint a kapcsolódó adó- és járulékteher részt a tárgy üzleti évet követő évben kell feloldani, és ebben az évben lehet költségként elszámolni.

A határozott tartamú befektetési életbiztosítások és a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások költségként elszámolt eseti biztosítási díja, valamint az utána fizetendő adó- és járulékteher ugyanakkor teljes egészében a tárgy beszámolási időszak adózás előtti eredményét csökkenti (ezt egy adózói kérdésre a Pénzügyminisztérium Számviteli Főosztályának 5750/2000/I iktatószámú levele is megerősítette).

Amennyiben a biztosítási díj a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adóköteles, úgy az időbeli elhatárolás a fennálló jogviszony szerint kezelendő.

4.4.3. Költségként elszámolt, adóalapban elismert díj

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tao. tv.) 3. sz. mellékletének B) 8., illetve 8. § (1) d) pontja alapján a 4.4.1. pont szerint költségként elszámolt biztosítási díj, illetve az esetlegesen felmerülő adó- és járulékteher **ténylegesen a**

vállalkozás érdekében felmerülő költségnek minősül, így az nem növeli a társasági adó alapját, ha a biztosított:

- a kifizetővel munkaviszonyban² álló magánszemély vagy
- a kifizető vezető tisztségviselője vagy
- tevékenységében személyesen közreműködő tagja (pl. betéti társaság beltagja, közkereseti társaság üzletvezetője) vagy
- a kifizetőnél gyakorlati képzésen részt vevő szakképző iskolai tanuló vagy
- önkéntes jogviszonyban álló magánszemély³.

Amennyiben a biztosítási díj a díjfizető és a szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerinti jövedelemnek minősül, akkor az a fennálló jogviszony alapján minősül a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek és ennek megfelelő hatást gyakorol a társasági adó alapjára.

4.4.4. Költségként elszámolt, adóalapban el nem ismert díj

Ha a biztosított személye eltér a 4.4.3. pontban meghatározottaktól (például a kifizető szerződővel vagy díjfizetővel munkaviszonyban álló magánszemély családtagja, közeli hozzátartozója), akkor a biztosításra teljesített díjat, illetve az esetlegesen felmerülő adókat, járulékokat a 4.4.1. pont szerint költségként el lehet számolni, ugyanakkor az nem minősül a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ezért **a költségként elszámolt biztosítási díjjal, illetve az esetlegesen felmerülő adó- és járulékteherrel meg kell növelni a kifizető szerződő és/vagy díjfizető társasági adó alapját:**

„8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

...

d) az a költségként, ráfordításként elszámolt, az adózás előtti eredmény csökkenéseként számításba vett összeg..., amely nincs összefüggésben a vállalkozási, a bevételszerző tevékenységgel, különös tekintettel a 3. számú mellékletben foglaltakra.”

„3. számú melléklet az 1996. évi LXXXI. törvényhez:

A költségek és ráfordítások elszámolhatóságának egyes szabályai

...

B) A vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások

A 8. § (1) bekezdés d) pontjának alkalmazásában a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősül különösen:

...

² Az Art. 178. § 22. pontja alapján.

³ A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény alapján munkát végző magánszemélyek.

3. az adózó által a vele munkaviszonyban álló magánszemély, illetve vezető tisztségviselője, tevékenységében személyesen közreműködő tagja, valamint az adózóval korábban munkaviszonyban álló, saját jogú nyugdíjas [Tbj. 4. § f) pont], valamint az említett magánszemélyek közeli hozzátartozója részére személyi jellegű egyéb kifizetesként elszámolt összeg, és az ahhoz kapcsolódó, törvényen alapuló, az államháztartás valamely alrendszere számára történő kötelező befizetés, figyelemmel a ... 8. pontban foglaltakra;

...

8. a biztosítás díja, ha a biztosított az adózóval munkaviszonyban vagy önkéntes jogviszonyban álló magánszemély, az adózó vezető tisztségviselője, tevékenységében személyesen közreműködő tagja, vagy az adózónál jogszabályban meghatározott tanulószervezés alapján gyakorlati képzésben résztvevő szakképző iskolai tanuló;”

Az így kezelendő díjnak a könyvelése alapvetően nem válik el a 4.4.1. pontban tárgyalt esettől, mégis indokolt lehet egy elkülönített főkönyvi számon vezetni a társasági adóalap szempontjából nem elismert költségeket, az adóbevallás összeállításának megkönnyítése érdekében.

T 55 Személyi jellegű egyéb kifizetések, – K 45 Szállítók
adóalap növelő

Az adóalapban el nem ismert biztosítási díjat, valamint az utána fizetett adó- és járulékteher összegét a társasági adó megállapítása során az adóalapot növelő tételek között, a

- „Nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységgel kapcsolatos költségek, ráfordítások” soron kell feltüntetni.

4.5. A díjfizetéshez kapcsolódó költségelszámolási szabályok egyéni vállalkozók esetében

Az Szja. tv. 11. számú mellékletének I. 5. pontja az egyéni vállalkozó, mint kifizető szerződő vagy díjfizető által az alkalmazottaira kötött személybiztosítás díját a költségként elszámolható, jellemzően előforduló vállalkozói költségek között említi (adóköteles biztosítási díj esetében feltéve, hogy a biztosítói szolgáltatás kedvezményezettje nem az egyéni vállalkozó).

Így az egyéni vállalkozó az alkalmazottaira, mint biztosítottakra megkötött határozott tartamú befektetési életbiztosításra, kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosításra, illetve a kockázati biztosításokra teljesített díjakat, valamint az ezekhez esetlegesen kapcsolódó adó- és járulékteherket költségként elszámolhatja, adóköteles díjú biztosítások esetében feltéve, hogy a biztosítói szolgáltatás kedvezményezettje nem az egyéni vállalkozó.

Az Sza. tv. II. számú mellékletének I. 9. pontja alapján továbbá az egyéni vállalkozó költségként elszámolhatja a bevételszerző tevékenységhez kapcsolódó, **saját magára kötött kockázati biztosítás díját.**

„II. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez

A vállalkozói költségek elszámolásáról

...

I. Jellemzően előforduló költségek

Költségként elszámolható kiadások különösen a következők:

...

5. az olyan biztosítás díja, amelynek biztosítottja az alkalmazott (adóköteles biztosítási díj esetében feltéve, hogy a biztosítói szolgáltatás kedvezményezettje nem az egyéni vállalkozó) továbbá az egyéni vállalkozó által az alkalmazott javára az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba történő munkáltatói hozzájárulás és annak közterhei;

...

9. a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett vagyon-, felelősség-, kockázati biztosítás díja.”

4.6. Példa a határozott tartamú befektetési életbiztosítás és a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás rendszeres és eseti díjának kezelésére

2017. szeptember 1-jén határozott tartamú befektetési életbiztosítási szerződést és kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítási szerződést kötnek 250 000 Ft/félév díjjal és féléves díjfizetési gyakorisággal, valamint feltételezzük, hogy a biztosítások kedvezményezettje nem a szerződői pozícióban lévő kifizető. 2017-ben 250 000 Ft rendszeres díj lesz esedékes az ügyfél szerződésein, amely a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján határozott tartamú szerződés esetén egyes meghatározott juttatásként adóköteles, egész életre szóló szerződésnél adómentes díjnak minősül.

Ha a szerződéskötéssel egyidejűleg az ügyfél 600 000 Ft befizetést teljesít a szerződésre, akkor az ezzel kapcsolatos adózási és költségelszámolási szabályok az alábbiak szerint alakulnak:

- 250 000 Ft rendszeres díjnak minősül → Határozott tartamú szerződés esetén adóköteles díjként kezelendő, és az egyes meghatározott juttatásokra vonatkozó adóteherrel, 43,66%-kal kell számolnia a kifizetőnek. Egész életre szóló szerződésnél adómentes díjként kezelendő.

- 350 000 Ft eseti díjnak minősül → Mindkét típusú szerződés esetében adóköteles díjként kezelendő, és az egyes meghatározott juttatásokra vonatkozó adóteherrel, 43,66%-kal kell számolnia a kifizetőnek.

Fentiek számviteli elszámolása a kifizető könyvelésében az alábbiak szerint történik (könyvelési tételek jelen tájékoztató 4.4.1. illetve 4.4.2. pontjában):

- Az eseti díj, illetve a felmerülő adó- és járulékteher mindkét típusú szerződésen teljes egészében, időbeli elhatárolás nélkül elszámolható költségként a tárgyévben, a személyi jellegű egyéb kifizetések között, mint egyes meghatározott juttatás: $350\,000\text{ Ft} * 1,4366 = 502\,810\text{ Ft}$.
- Határozott tartamú szerződés esetén a rendszeres díjból, valamint a kapcsolódó adó- és járulékteherből a tárgyévre eső rész személyi jellegű egyéb kifizetések között költségként elszámolható, a tárgyévet követő évre jutó részt aktív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a kifizető számviteli nyilvántartásában. 2017. szeptember 1-jén került sor a szerződés megkötésére, ezért a befizetett 6 havi díjból és közterheiből 4 hónapra jutó rész tárgyévi költségnek minősül, 2 hónapra jutó rész jövő évi költségnek minősül, így a 250 000 Ft rendszeres díj és közterhei az alábbiak szerint oszlanak meg:
 - Rendszeres díj közterhekkkel: $250\,000\text{ Ft} * 1,4366 = 359\,150\text{ Ft}$.
 - Ebből $(359\,150\text{ Ft} / 6) * 4 = 239\,432\text{ Ft}$ tárgyévi költség (személyi jellegű egyéb kifizetés),
 - $(359\,150\text{ Ft} / 6) * 2 = 119\,716\text{ Ft}$, mint jövő évre vonatkozó költség, aktív időbeli elhatárolásként kezelendő.
- Egész életre szóló szerződés esetén a rendszeres díjból a tárgyévre eső rész személyi jellegű egyéb kifizetések között költségként elszámolható, a tárgyévet követő évre jutó részt aktív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a kifizető számviteli nyilvántartásában. 2017. szeptember 1-jén került sor a szerződés megkötésére, ezért a befizetett 6 havi díjból 4 hónapra jutó rész tárgyévi költségnek minősül, 2 hónapra jutó rész jövő évi költségnek minősül, így a 250 000 Ft rendszeres díj az alábbiak szerint oszlik meg:
 - $(250\,000\text{ Ft} / 6) * 4 = 166\,667\text{ Ft}$ tárgyévi költség (személyi jellegű egyéb kifizetés),
 - $(250\,000\text{ Ft} / 6) * 2 = 83\,333\text{ Ft}$, mint jövő évre vonatkozó költség, aktív időbeli elhatárolásként kezelendő.

2018. január 1-től megszűnik a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások rendszeres díjának adómentessége, és a kifizetőknél az egyes meghatározott juttatásokhoz tartozó 41,3%-os adóteher fog felmerülni, a

határozott tartamú szerződésre bemutatott számításhoz hasonlóan. A 2017-ben megfizetett rendszeres biztosítási díjak, függetlenül azok időbeli elhatárolásának kötelezettségétől, még adómentesnek minősülnek majd a díj megfizetésekor.

5. A biztosító szolgáltatása (biztosítási esemény miatti teljesítés)

5.1. Adózási szabályok a biztosító szolgáltatásával kapcsolatosan

Az Szja. tv. 3. § 64. pontja szerint a

- „Biztosító szolgáltatása: a biztosítási esemény bekövetkezése miatt a biztosítót a biztosítási szerződés alapján terhelő kötelezettség keretében a biztosító által juttatott vagyoni érték.”

Az Szja. tv. I. számú mellékletének 6.6. és 6.8. pontja alapján főszabályként **a biztosító szolgáltatása (biztosítási esemény miatti kifizetése) – néhány kivétel mellett – adómentes:**

„6. A károk megtérülése, a kockázatok viselése körében adómentes:

...

6.6. a 6.8. alpontban meghatározott biztosító szolgáltatása, kivéve

...

c) a személybiztosítás alapján nyújtott olyan szolgáltatást, amely nem minősül halál esetére szóló biztosítási, nyugdíjbiztosítási, járadékbiztosítási, balesetbiztosítási vagy betegségbiztosítási szolgáltatásnak,

...

6.8. a 6.6. pont alkalmazásában biztosító a biztosítóintézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló törvényben meghatározott, belföldön székhellyel vagy fiókteleppel rendelkező biztosító, továbbá az olyan államban székhellyel rendelkező, ezen állam joga szerinti biztosító, amely állammal Magyarországnak hatályos egyezménye van a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem- és a vagyonadók területén;”

Ugyanakkor a **határozott tartamú befektetési életbiztosítás elérési szolgáltatása kamatjövedelemként adóköteles a kedvezményezett magánszemélynél** az Szja. tv. 65. § (1) d) pontja alapján.

“65. § (1) Kamatjövedelemnek minősülnek - figyelemmel a (3)-(3b) és az (5)-(6a) bekezdés rendelkezéseire is - a következők:

...

d) a biztosítói teljesítésből - kivéve, ha a biztosító teljesítése az I. számú melléklet 6. pont 6.6. alpontja szerint adómentes vagy e törvény más rendelkezése alapján minősül adóköteles jövedelemnek - a befizetett díjat (ideértve a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján a nyugdíjbiztosítási szerződésen jóváírt összeget is) meghaladó összeg azzal, hogy nem minősül befizetett díjnak a kockázati biztosítás díja;"

A biztosító teljesítéséből a befizetett biztosítási díjak – kockázati biztosítási díjrésszel csökkentett – összegét meghaladó rész kamatjövedelemnek minősül, amely a magánszemélynél kamatadó (SZJA) fizetési kötelezettséget keletkeztet. **A kamatadó mértéke a kamatjövedelem 15%-a**, amennyiben a kamatjövedelem juttatását megalapozó időszak 2015.12.31-e után kezdődött. Amennyiben a kamatjövedelem juttatását megalapozó időszak 2016. január 1-je előtt kezdődött, de a jövedelem megszerzésének időpontja 2016. január 1. vagy későbbi időpont, úgy a 15%-os mértéket a 2016. január 1-től megszolgált kamatjövedelemre lehet alkalmazni.

A kamatjövedelem után az SZJA-t a biztosító, mint kifizető, a kifizetés időpontjára vonatkozóan állapítja meg. Ezzel egyidejűleg az SZJA-t a biztosító befizeti és bevallja az adóhatóságnak, a magánszemély részére az azzal csökkentett összeg kerül kifizetésre. A levont SZJA-ról a biztosító igazolást ad a magánszemélynek. Amennyiben a kamatadó levonása megtörtént, vagy kamatadó nem terheli a jövedelmet, akkor a magánszemélynek az adóbevallásában nem kell szerepeltetnie ezt a jövedelmet.

Biztosításból származó kamatjövedelem kedvezményrendszere:

- **Egyszeri díjas biztosítások** esetén a szerződés létrejöttét követő 3. év elteltével a kamatjövedelem 50%-a, a szerződés létrejöttét követő 5. év elteltével pedig a teljes jövedelem adómentes.
- **Rendszeres díjas biztosítások** esetén a szerződés létrejöttét követő 6. év elteltével a kamatjövedelem 50%-a, a szerződés létrejöttét követő 10. év elteltével pedig a teljes jövedelem adómentes.

A kamatjövedelem kedvezményes adózására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatóak abban az esetben:

- ha a biztosítás időtartama alatt a szerződés szerinti elvárt díjon felüli díjfizetés (például eseti díjfizetés) történik, és a biztosító azt a díjtartalékkal együtt nem elkülönítetten (vagy nem a tartalék befizetett díjhoz való egyértelmű hozzárendelésével) tartja nyilván. Elkülönített nyilvántartás esetén az elvárt díjon felüli díjfizetés önálló biztosítási szerződés szerinti díjnak, egyszeri díjas biztosításnak tekintendő, ahol az elvárt díjon felüli díjfizetés időpontját kell a szerződés létrejöttének időpontjaként figyelembe venni.
- ha a rendszeres díjak növelésének mértéke meghaladja a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét (defláció esetén a 30 százalékpontot). A rendszeres díjak növekedése mértékének meghatározásakor a kockázati

biztosítás díját figyelmen kívül kell hagyni, továbbá a biztosítási szerződési feltételekben rögzített események bekövetkezése miatt átmeneti időre lehetővé tett díj-nemfizetés (szüneteltetés, díjmentesítés) időszakára is figyelembe vehető az ezen időszakot megelőző utolsó rendszeres díj alapulvételével a díj-nemfizetési időszak hosszával arányos biztosítási díj.

5.2. A biztosító szolgáltatásának elszámolása társasági adó alanyai esetében könyvelési segédlettel

A Számviteli tv. 84. § (7), illetve 85. § (3) bekezdése alapján, amennyiben a kifizető szerződő vagy díjfizető a biztosítás díját **követelésként számolta el**, úgy a számára kifizetett biztosítási szolgáltatás összegét a kifizetés alapjául szolgáló **biztosítási szerződés követelésként kimutatott biztosítási díjainak összegével szemben kell elszámolni, és a különbséget pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, illetve egyéb ráfordításaként könyvelni az alábbiak szerint:**

T 384	<i>Elszámolási betétszámla</i>	–	K 36	<i>Egyéb követelések</i>
T 384	<i>Elszámolási betétszámla</i>	–	K 97	<i>Pénzügyi műveletek egyéb bevétele</i>

vagy

T 384	<i>Elszámolási betétszámla</i>	–	K 36	<i>Egyéb követelések</i>
T 87	<i>Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai</i>	–	K 36	<i>Egyéb követelések</i>

Amennyiben a kifizető szerződő vagy díjfizető a biztosítás díját **költséggként számolta el**, úgy a számára kifizetett haláleseti szolgáltatás összegét **teljes egészében a szerződő pénzügyi bevételeként kell lekönyvelni az alábbiak szerint** (Számviteli tv. 84. § (7), illetve 85. § (3)):

T 384	<i>Elszámolási betétszámla</i>	–	K 97	<i>Pénzügyi műveletek egyéb bevétele</i>
-------	--------------------------------	---	------	--

5.3. A biztosító szolgáltatásának elszámolása egyéni vállalkozók esetében

A biztosító által az egyéni vállalkozó részére teljesített biztosítási szolgáltatás összegét az egyéni vállalkozó - az Sza. tv. 10. számú mellékletének I. 9-10. pontja alapján - **köteles kimutatni**

egyéni vállalkozói bevételei között, amennyiben a biztosítás díját korábban költségként elszámolta.

Az ilyen biztosítói szolgáltatás a kifizetés időpontjában – az egyéni vállalkozó bevételelszámolási kötelezettségét kivéve – adókötelezettséget nem keletkeztet. **A biztosító a kifizetéskor a kifizetés összegéből adóelőleget nem von le.**

„10. számú melléklet a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényhez
Az egyéni vállalkozó bevételeinek elszámolásáról

...

I. Jellemzően előforduló bevételek

...

9. a káreseménnyel összefüggésben kapott kártérítés, ideértve a felelősségbiztosítás alapján felvett összeget;

10. azon biztosítási szolgáltatás értéke, amely esetében az arra jogosító biztosítási díjat az egyéni vállalkozó költségként elszámolta;”

6. Határozott tartamú befektetési életbiztosítások és kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások módosítása és visszavásárlása

6.1. Adózási szabályok magánszemély általi visszavásárlás esetén

A határozott tartamú befektetési életbiztosítások magánszemély javára teljesített visszavásárlási összege kamatjövedelemként adóköteles, mivel ezekre adómentes díj kifizető által nem teljesíthető. A kamatjövedelem adózásának szabályait az 5.1. pont elérési szolgáltatásra vonatkozó része tartalmazza.

Ugyanakkor az Szja. tv. 28. § (2) bekezdése alapján a kifizető által magánszemély javára kötött, kockázati biztosításnak nem minősülő, **határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló, visszavásárlási értékkel rendelkező befektetési életbiztosítás magánszemély általi visszavásárlásakor egyéb jövedelem keletkezik**, amennyiben a kifizető teljesített adómentes díjat a szerződésre (ez az ilyen szerződésekre 2017-ben (és a korábbi években) még adómentesen teljesíthető rendszeres díj következtében okkal valószínűsíthető).

Az eredeti kifizető szerződő helyébe lépő biztosított magánszemélynél, vagy kifizetőnek minősülő díjfizetővel rendelkező szerződések esetén a magánszemély szerződőnél – visszavásárláskor –

egyéb jövedelemnek minősül a biztosító által juttatott vagyoni értékéből a magánszemély által fizetett biztosítási díjak és az adóköteles biztosítási díjak együttes összegét meghaladó rész.

Szja. tv. 28. § (2): „Ha a biztosítás más személy által fizetett díja az I. számú melléklet 6. pont 6.9. alpontja alapján vagy a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítás más személy által 2013. január 1-jét megelőzően fizetett díja az I. számú mellékletnek a befizetés időpontjában hatályos 6. pont 6.3. alpontja alapján részben vagy egészben adómentes volt, akkor - függetlenül a biztosítási szerződés esetleges módosításától - a biztosító teljesítéséből (kivéve, ha a biztosító teljesítése a I. számú melléklet 6. pont 6.6. alpontja alapján haláleseti, betegségbiztosítási vagy balesetbiztosítási szolgáltatásként adómentes) a kifizetőnek nem minősülő magánszemély által fizetett biztosítási díj, valamint az adóköteles biztosítási díj együttes összegét meghaladó rész egyéb jövedelemnek minősül. A biztosítói teljesítést megelőzően bevételcsökkentő tételként már figyelembe vett díjrészeket figyelmen kívül kell hagyni az egyéb jövedelem biztosítói teljesítés időpontjában történő további megállapítása során.”

A kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás visszavásárlásakor keletkező egyéb jövedelem után **személyi jövedelemadó (SZJA) és egészségügyi hozzájárulás (EHO) fizetésének kötelezettsége** terheli a magánszemélyt. A személyi jövedelemadó 15%, az egészségügyi hozzájárulás mértéke a **jövedelem megszerzésének időpontjától függ**: az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Eho. tv.) 3. § (7) bekezdése alapján, ha a jövedelem megszerzésére az életbiztosítás megkötését követő – de legkorábban 2013. január 1-jétől számított - **tizedik év** elteltével kerül sor, **az egészségügyi hozzájárulás mértéke 14%, egyéb esetben 22%.⁴**

Az Szja. tv. 29. §-ában foglaltak szerint abban az esetben, ha a megszerzett jövedelem után a magánszemély kötelezett a 22%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás megfizetésére, a megállapított jövedelem 82%-át⁵ kell adóalapként figyelembe venni. Amennyiben a jövedelem után 14%-os egészségügyi hozzájárulást kell fizetni, adóalapnak a megállapított jövedelmet kell tekinteni.

Mindezek eredményeképpen a biztosításból visszavásárolt összeg, mint egyéb jövedelem, az alábbi kulcsokkal adózik a magánszemélynél:

⁴ 2018. január 1-től az EHO 22%-ról 20%-ra mérséklődik 10 éven belüli visszavásárlás esetén.

⁵ 2018. január 1-től a jövedelem 82%-a helyett 83%-át kell adóalapként figyelembe venni 10 éven belüli visszavásárlás esetén.

Visszavásárlás időpontja	SZJA	EHO	Adóalap	Egyéb jövedelmet terhelő levonások összesen
10 éven belül 2018.01.01. előtt	15%	22%	82%	30,34%
10 éven belül 2018.01.01. után	15%	20%	83%	29,05%
10 éven túl (de legkorábban 2023. 01.01-től)	15%	14%	100%	29%

A kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások magánszemély általi visszavásárlásából származó egyéb jövedelem juttatásakor a biztosítóra az SZJA tekintetében a kifizetőkre vonatkozó általános szabályok vonatkoznak. Ennek értelmében, az Szja. tv. 49. § (1) bekezdése alapján **a biztosító a magánszemély részére kifizethető összegből köteles személyi jövedelemadó-előleget levonni.**

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Eho. tv. 11. § (11) bekezdés e) pontja alapján a biztosító az egyéb jövedelem esetében nem minősül kifizetőnek, emiatt az e kategóriába tartozó kifizetések után az Eho. tv. 11. § (2) bekezdése alapján **a magánszemély kötelezett az egészségügyi hozzájárulás megállapítására, megfizetésére és bevallására.**

Az Eho. tv. 11. § (8) bekezdése szerint az adóelőleg megfizetésére nem kötelezett magánszemély a százalékos egészségügyi hozzájárulást **a személyi jövedelemadó bevallásában vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban, a bevallásra előírt határidőig állapítja meg, vallja be, és a bevallás benyújtásának határidejéig fizeti meg.**

Az egészségügyi hozzájárulás megfizetésére a „NAV Egészségügyi hozzájárulás magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő kötelezettség beszedési számla” szolgál. **A számla száma: 10032000-06056212.** Az egészségügyi hozzájárulás átutalásakor a megjegyzés rovatban célszerű feltüntetni a magánszemély adóazonosító jelét.

6.1.1. Részleges visszavásárlás esetén alkalmazott biztosítói gyakorlat az egyéb jövedelem megállapítására

Amennyiben a részleges visszavásárlással érintett szerződésnek volt kifizető által fizetett adómentes díja, az Szja tv. 28. § (2) pontja értelmében a magánszemély szerződő egyéb jövedelmet szerez függetlenül attól, hogy szerződése mely számlájáról vásárol vissza, s függetlenül attól, hogy az adott számlára a magánszemély, a kifizető vagy mindkettő teljesített befizetést.

Részleges visszavásárlás esetén az egyéb jövedelemre vonatkozó jogszabályi rendelkezés alkalmazása úgy történik, hogy a biztosító meghatározza **a részlegesen visszavásárolni kívánt összeg és a teljes visszavásárlási összeg arányát, majd a magánszemély által eszközölt, valamint a kifizetőnek minősülő más személy által teljesített adóköteles befizetéseknek az így meghatározott aránnyal számolt részét veszi figyelembe az egyéb jövedelmet csökkentő tételként.** Amennyiben egy szerződésen nem először történik (részleges) visszavásárlás, úgy a biztosítói teljesítést megelőzően bevételcsökkentő tételként már figyelembe vett díjrészeket figyelmen kívül kell hagyni az egyéb jövedelem biztosítói teljesítés időpontjában történő további megállapítása során.

Ezzel a módszerrel nem sérül az az elv, hogy a magánszemély valamint a kifizetőnek minősülő más személy által teljesített adóköteles befizetések biztosítói teljesítés esetén nem adókötelesek (mire a szerződés eljut a teljes visszavásárlásig, minden, magánszemélyként valamint kifizetőnek minősülő más személy által adóköteleesként teljesített díj figyelembevételre kerül adóalap csökkentő tételként).

6.2. Visszavásárláshoz kapcsolódó könyvelési tételek társasági adó alanyai esetén

A **kifizető szerződő által visszavásárolt**, határozott tartamú befektetési életbiztosításból és kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosításból a biztosító által a szerződő részére kifizetett visszavásárlási összeget a Számviteli tv. 84. § (7), illetve 85. § (3) bekezdése alapján:

- **teljes egészében a szerződő pénzügyi bevételeként** kell lekönyvelni, amennyiben a kifizetés alapjául szolgáló életbiztosítási szerződés biztosítási díjait a szerződő **költségként** számolta el.

T 384 *Elszámolási betétszámla* – K 97 *Pénzügyi műveletek egyéb bevétele*

- **a követelésként kimutatott biztosítási díjak összegével szemben** kell elszámolni, és a különbséget pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, illetve egyéb ráfordításaként könyvelni, amennyiben a biztosítás díjainak egy részét vagy egészét a szerződő követelésként számolta el.

T 384 *Elszámolási betétszámla* – K 36 *Egyéb követelések*

T 384 *Elszámolási betétszámla* – K 97 *Pénzügyi műveletek egyéb bevétele*

vagy

T 384 *Elszámolási betétszámla* – K 36 *Egyéb követelések*

T 87 *Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai* – K 36 *Egyéb követelések*

A biztosító a visszavásárlási összeg kifizetése során adó- és járulékterhet nem von el.

Amennyiben a szerződő a 4.1., 4.2. és 4.4. pontban foglaltak alapján a biztosítási díjat és annak közterheit ráfordításként számolta el, akkor a szerződő általi visszavásárláskor a megfizetett közteher nem igényelhető vissza. Erre vonatkozóan a 2014/69. adózási kérdés adhat eligazítást, mely szerint a juttatásokat a kifizetőnek a juttatás időpontjában kell minősíteni és a juttatás időpontjára vonatkozó szabályok szerint teljesíteni a közteher fizetési kötelezettséget, azonban ha az egyes meghatározott juttatásként kezelt juttatás utóbb meghiúsul (mert a magánszemély nem használja fel), a megfizetett közteher nem igényelhető vissza (*az adókötelezettség szempontjából irreleváns a meghiúsulás*).

6.3. Adózási szabályok egyéni vállalkozó általi visszavásárlás esetén

A biztosító által az egyéni vállalkozó részére teljesített visszavásárlási összeget az egyéni vállalkozó - az Szja. tv. 10. számú mellékletének I. 9-10. pontja alapján - **köteles kimutatni egyéni vállalkozói bevételei között**, amennyiben a biztosítás díját korábban költségként elszámolta. **A biztosító a kifizetéskor a kifizetés összegéből adóelőleget nem von le.**

6.4. Adózási szabályok szerződésmódosítás esetén

A határozott tartamú befektetési életbiztosítás és a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosításon végrehajtott

- **kifizetőről magánszemélyre történő szerződésváltás,**
- **biztosított csere**
- **és egész életre szóló szerződés határozott tartamúvá alakítása**

önmagában nem keletkeztet adófizetési kötelezettséget.

Budapest, 2017. október 10.

CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.

7. Mellékletek

CIG Pannónia Életbiztosító termékeinek kategorizálása

Kockázati biztosítás	2017-ben értékesített módozatok: Pannónia Primus Életbiztosítás*, Best Doctors® Csoportos Egészségbiztosítás, Pannónia Kiegészítő Balesetbiztosítás, Pannónia Halál Esetére Szóló Díjtvállalási Kiegészítő Biztosítás, Best Doctors® Kiegészítő Egészségbiztosítás, Best Doctors® Smart Egészségbiztosítás, Pannónia Mentor Életbiztosítás*	Adózási és költségelszámolási szabályok jelen tájékoztató 4.3., 4.4., 4.5., és 5. pontjaiban
	Már nem értékesített módozatok: Pannónia Kockázati Életbiztosítás	
Határozott tartamú befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: (Forint vagy Euró Alapú) Esszencia ^E Befektetési Életbiztosítás Pannónia Gravis ^E Egyszeri Díjas Életbiztosítás	Adózási és költségelszámolási szabályok jelen tájékoztató 4.1., 4.4., 4.5., 5. és 6. pontjaiban
	Már nem értékesített módozatok: -	
Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: Pannónia Klikk Életbiztosítás	Adózási és költségelszámolási szabályok jelen tájékoztató 4.2., 4.4., 4.5., 5. és 6. pontjaiban
	Már nem értékesített módozatok: Pannónia befektetési életbiztosítások, Pannónia Pro befektetési életbiztosítások, SIGNUM befektetési életbiztosítások, SIGNUM PRO befektetési életbiztosítások, NOVA befektetési életbiztosítás, Egység befektetési életbiztosítás, Egység Pro befektetési életbiztosítás, Esszencia befektetési életbiztosítások, Bestens befektetési életbiztosítás, Origo befektetési életbiztosítás, Gravis befektetési életbiztosítások, Nyugdij Kötvény befektetési életbiztosítás (egész életre szóló változat)	

* A Pannónia Mentor Életbiztosítás és a Pannónia Primus Életbiztosítás csak abban az esetben minősül kockázati életbiztosításnak, ha a szerződés lejáratát szolgáltatást nem tartalmaz.

Adózási szabályok a díjfizetést érintően
a kifizető (munkáltató) által magánszemély biztosítottra kötött biztosítások tekintetében

Típusok	Termékek	Adóteher
Kockázati biztosítás	2017-ben értékesített módozatok: Pannónia Primus Életbiztosítás*, Best Doctors® Csoportos Egészségbiztosítás, Pannónia Kiegészítő Balesetbiztosítás, Pannónia Halál Esetére Szóló Díjtvállalási Kiegészítő Biztosítás, Best Doctors® Kiegészítő Egészségbiztosítás, Best Doctors® Smart Egészségbiztosítás, Pannónia Mentor Életbiztosítás*	A díj adómentes a minimálbér 30%-ig az Szja. tv. I. sz. melléklet 6.3. pontja alapján
	Már nem értékesített módozatok: Pannónia Kockázati Életbiztosítás	
Határozott tartamú befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: (Forint vagy Euró Alapú) Esszencia ^E Befektetési Életbiztosítás Pannónia Gravis ^E Egyszeri Díjas Életbiztosítás	A rendszeres, eseti és egyszeri díj adóköteles: egyes meghatározott juttatásként (43,66%), ha a kifizető szerződői pozícióban van, a díjfizető és szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint, ha a kifizető díjfizetői pozícióban van. (Szja tv. 70. § (1) c))
	Már nem értékesített módozatok: -	
Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: Pannónia Klikk Életbiztosítás	A rendszeres díj adómentes összegbeli korlátozás nélkül az Szja. tv. I. sz. melléklet 6.9. pontja alapján 2018.01.01-ig
	Már nem értékesített módozatok: Pannónia befektetési életbiztosítások, Pannónia Pro befektetési életbiztosítások, SIGNUM befektetési életbiztosítások, SIGNUM PRO befektetési életbiztosítások, NOVA befektetési életbiztosítás, Egység befektetési életbiztosítás, Egység Pro befektetési életbiztosítás, Esszencia befektetési életbiztosítások, Bestens befektetési életbiztosítás, Origo befektetési életbiztosítás, Gravis befektetési életbiztosítások, Nyugdíj Kötvény befektetési életbiztosítás (egész életre szóló változat)	

* A Pannónia Mentor Életbiztosítás és a Pannónia Primus Életbiztosítás csak abban az esetben minősül kockázati életbiztosításnak, ha a szerződés lejáratú szolgáltatást nem tartalmaz.

Adózási szabályok a biztosító szolgáltatását érintően a kifizető (munkáltató) által magánszemély biztosítottra kötött biztosítások tekintetében

Típusok	Termékek	Adóteher
Kockázati biztosítás	2017-ben értékesített módzatok: Pannónia Primus Életbiztosítás*, Best Doctors® Csoportos Egészségbiztosítás, Pannónia Kiegészítő Balesetbiztosítás, Pannónia Halál Esetére Szóló Díjtvállalási Kiegészítő Biztosítás, Best Doctors® Kiegészítő Egészségbiztosítás, Best Doctors® Smart Egészségbiztosítás, Pannónia Mentor Életbiztosítás*	Adómentes a biztosító szolgáltatása az Szja. törvény I. sz. melléklet 6.6. pontja alapján
	Már nem értékesített módzatok: Pannónia Kockázati Életbiztosítás	
Határozott tartamú befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módzatok: (Forint vagy Euró Alapú) Esszencia ^F Befektetési Életbiztosítás Pannónia Gravis ^F Egyszeri Díjas Életbiztosítás	Haláleseti szolgáltatás adómentes, elérési szolgáltatás adóköteles kamatjövedelem szabályai szerint
	Már nem értékesített módzatok: -	
Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módzatok: Pannónia Klikk Életbiztosítás	Adómentes a biztosító szolgáltatása az Szja. törvény I. sz. melléklet 6.6. pontja alapján
	Már nem értékesített módzatok: Pannónia befektetési életbiztosítások, Pannónia Pro befektetési életbiztosítások, SIGNUM befektetési életbiztosítások, SIGNUM PRO befektetési életbiztosítások, NOVA befektetési életbiztosítás, Egység befektetési életbiztosítás, Egység Pro befektetési életbiztosítás, Esszencia befektetési életbiztosítások, Bestens befektetési életbiztosítás, Origo befektetési életbiztosítás, Gravis befektetési életbiztosítások, Nyugdíj Kötvény befektetési életbiztosítás (egész életre szóló változat)	

* A Pannónia Mentor Életbiztosítás és a Pannónia Primus Életbiztosítás csak abban az esetben minősül kockázati életbiztosításnak, ha a szerződés lejáratil szolgáltatást nem tartalmaz.

Adózási szabályok a határozott tartamú befektetési életbiztosítások és a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások magánszemély általi **visszavásárlása esetén** a kifizető (munkáltató) által magánszemély biztosítottra kötött biztosítások tekintetében

Típusok	Termékek	Adóteher
Határozott tartamú befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: (Forint vagy Euró Alapú) Esszencia ^E Befektetési Életbiztosítás Pannónia Gravis ^E Egyszeri Díjas Életbiztosítás	A biztosító kifizetése kamatjövedelem az Szja. tv. 65. § (1) d) pontja alapján
	Már nem értékesített módozatok: -	
Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítás	2017-ben értékesített módozatok: Pannónia Klikk Életbiztosítás	A biztosító kifizetése egyéb jövedelem az Szja. tv. 28. § (2) bekezdése alapján
	Már nem értékesített módozatok: Pannónia befektetési életbiztosítások, Pannónia Pro befektetési életbiztosítások, SIGNUM befektetési életbiztosítások, SIGNUM PRO befektetési életbiztosítások, NOVA befektetési életbiztosítás, Egység befektetési életbiztosítás, Egység Pro befektetési életbiztosítás, Esszencia befektetési életbiztosítások, Bestens befektetési életbiztosítás, Origo befektetési életbiztosítás, Nyugdíj Kötvény befektetési életbiztosítás (egész életre szóló változat)	
	Már nem értékesített módozatok: Gravis befektetési életbiztosítások	A biztosító kifizetése kamatjövedelem az Szja. tv. 65. § (1) d) pontja alapján

8. Az EVA, KATA és KIVA törvények hatálya alá tartozó adózókra vonatkozó szabályok

EVA (egyszerűsített vállalkozói adó) alanyok:

	Jogszabályi hivatkozás
Biztosítási díj adózása	
<p>Határozott tartamú befektetési életbiztosítások rendszeres és eseti díja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyes meghatározott juttatásként adózik, ha szerződőként kerül megfizetésre, • a díjfizető és szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adózik, ha díjfizetőként kerül megfizetésre. <p>Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások rendszeres díja adómentes, eseti díj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyes meghatározott juttatásként adózik, ha szerződőként kerül megfizetésre, • a díjfizető és szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adózik, ha díjfizetőként kerül megfizetésre. 	Szja tv. 70. § (1) c) és Szja. tv. I. sz. melléklet 6.9. pont
Kockázati biztosítás díja adómentes a minimálbér 30%-ig.	Szja. tv. I. sz. melléklet 6.3. pont
Biztosítási díj költségelszámolása	
A számviteli törvény hatálya alá tartozó EVA-alanyoknál a számviteli elszámolás megegyezik az adózási tájékoztató 4.4.1 és 4.4.2 pontban foglaltakkal, viszont az EVA-alany cégek adóalapja nem csökkenthető a biztosítási díjjal.	Eva tv. 5.§ (4)
A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó EVA-alanyok (ideértve az evás egyéni vállalkozót és a bevételi nyilvántartást választó cégeket) adóalapja nem csökkenthető a biztosítási díjjal.	Eva tv. 6. §
A biztosító szolgáltatása	
A számviteli törvény hatálya alá tartozó EVA-alany: bevételek között számolandó el.	Eva tv. 6. § (1)
A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó EVA-alany cég: bevételek között számolandó el.	Eva tv. 6. § (1)
EVA-alany egyéni vállalkozó: magánszemélyként adómentes, kivéve a határozott tartamú befektetési életbiztosítás elérési szolgáltatását, mely kamatjövedelemként adóköteles.	Eva tv. 6. § (3) d)
A biztosítás visszavásárlása	
Ha a szerződő a számviteli törvény hatálya alá tartozó EVA-alany: bevételek között számolandó el.	Eva tv. 6. § (1)
Számviteli törvény hatálya alá nem tartozó EVA-alany cég: bevételek között számolandó el.	Eva tv. 6. § (1)
EVA-alany egyéni vállalkozó: magánszemélyként adóköteles (a hozam kamatjövedelem).	Eva tv. 6. § (3) d)

KATA (kisadózó vállalkozások tételes adója) alanyok:

Tekintettel arra, hogy a kisadózó vállalkozás bevételei után tételes adót fizet, a költségelszámolás nem befolyásolja az adófizetési kötelezettségét.

KIVA (kisvállalati adó) alanyok:

	Jogszabályi hivatkozás
Biztosítási díj adózása	
Határozott tartamú befektetési életbiztosítások rendszeres és eseti díja: <ul style="list-style-type: none">• egyes meghatározott juttatásként adózik, ha szerződőként kerül megfizetésre,• a díjfizető és szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adózik, ha díjfizetőként kerül megfizetésre. Kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló befektetési életbiztosítások rendszeres díja adómentes, eseti díj: <ul style="list-style-type: none">• egyes meghatározott juttatásként adózik, ha szerződőként kerül megfizetésre,• a díjfizető és szerződő/biztosított között fennálló jogviszony szerint adózik, ha díjfizetőként kerül megfizetésre.	Szja tv. 70. § (1) c) és Szja. tv. I. sz. melléklet 6.9. pont
Kockázati biztosítás díja adómentes a minimálbér 30%-ig.	Szja. tv. I. sz. melléklet 6.3. pont
Biztosítási díj költségelszámolása	
A KIVA-alanyoknál a számviteli elszámolás megegyezik az adózási tájékoztató 4.4.1 és 4.4.2 pontban foglaltakkal, viszont a KIVA-alany cégek adóalapja nem csökkenthető a biztosítási díjjal.	Katv. 20. § (1)
A biztosító szolgáltatása	
Része lehet a KIVA alapnak ⁶	Katv. 20. §
A biztosítás visszavásárlása	
Része lehet a KIVA alapnak ⁶	Katv. 20. §

⁶ „20. § (1) A kisvállalati adó alapja a (2)-(7) bekezdésre figyelemmel

.....

(3) Az adóalap megállapításakor növelő tételként kell figyelembe venni:

.....

c) a pénztár értékének tárgyévi növekményét, de legfeljebb a pénztár tárgyévi mérlegben kimutatott értékének a mentesített értéket meghaladó részét,

.....

(4) Az adóalap megállapításakor csökkentő tételként kell figyelembe venni:

.....

c) a pénztár értékének tárgyévi csökkenését, de legfeljebb a pénztár előző évi mérlegben kimutatott értékének a mentesített értéket meghaladó részét; a kisvállalati adóalanyiség megszűnésének adóévében a pénztár előző évi mérlegben kimutatott értékének és mentesített értékének pozitív különbözetét,

....”